

«Νυχτοπερπατήματα» από την Λέιλα Μότλι #BookReview

Ολοκληρώνοντας το βιβλίο «Νυχτοπερπατήματα», δεν μπορώ παρά να συμφωνήσω με την Κριτική Επιτροπή Βραβείου Booker που απεφάνθη πως αυτό το βιβλίο είναι ««Ο φύλακας στη σίκαλη» για τη νέα γενιά». Πραγματικά αντικατοπτρίζει αυτό που νιώθω κι εγώ και μπορώ να καταλάβω πώς έφτασε η Λέιλα Μότλι να είναι η μικρότερη σε ηλικία υποψήφια συγγραφέας για το Βραβείο Booker, μόλις στα είκοσι της χρόνια.

Βρισκόμαστε στο Όκλαντ της Καλιφόρνια. Στη σκοτεινή και άσχημη πλευρά του, όπου η δεκαεπτάχρονη Κιάρα και ο αδερφός της ο Μάρκους προσπαθούν να επιβιώσουν. Ο Μάρκους παράτησε πρώτος το σχολείο όταν τα πράγματα στην οικογένειά τους άρχισαν να πηγαίνουν πολύ άσχημα. Είχε μείνει μόνος του με τη μικρότερη αδερφή του και έπρεπε να τη φροντίσει. Σύντομα τον ακολούθησε και η Κιάρα και τα δυο παιδιά έκαναν κάποια μεροκάματα για να βγάζουν το νοίκι. Όμως σύντομα ο Μάρκους παράτησε τη δουλειά του για να κυνηγήσει το όνειρό του να γίνει διάσημος ράπερ.

Όλα τα έξοδα του σπιτιού έπεσαν πάνω στην Κιάρα η οποία συνέχισε να προσπαθεί. Σύντομα όμως το ενοίκιο αυξήθηκε δραματικά και οι δύο βάρδιες την εβδομάδα που έκανε η Κιάρα δεν έφταναν. Δεν μπορούσε όμως να κάνει περισσότερες, δεν υπήρχε ανάγκη στην κάβα που εργαζόταν. Δουλειές δεν υπήρχαν. Τα έξοδα έτρεχαν. Και σαν να μην έφτανε αυτό, η Κιάρα δεν μπορούσε να μη νοιαστεί για τον εννιάχρονο Τρέβορ, ένα παιδί που το γνώριζε από τη στιγμή της γέννησής του. Ένα παιδί για το οποίο η μητέρα του νοιαζόταν όποτε της έκανε κέφι. Έπρεπε λοιπόν να φροντίσει και για το δικό τους ενοίκιο, μιας που η μητέρα του Τρέβορ, η Ντι, τον περισσότερο καιρό έλειπε και το παιδί έμενε μόνο του.

Ένα βράδυ, ψάχνοντας για δουλειά, η Κιάρα βρέθηκε σε ένα κακόφημο μπαρ, όπου όμως δε θα μπορούσε να δουλέψει γιατί ήταν ανήλικη. Εκεί βρήκε την παλιά κολλητή του αδερφού της, η οποία της πρόσφερε κάποια δωρεάν ποτά να γλυκάνει τον πόνο της. Η βραδιά έληξε με την Κιάρα να κάνει σεξ για πρώτη φορά στη ζωή της με έναν άγνωστο που νόμιζε ότι ήταν πόρνη. Τουλάχιστον τα 200 δολάρια που της έδωσε τη βοήθησαν με τα έξοδα. Και κάπως έτσι η Κιάρα βγαίνει στους δρόμους, όπου ένας άντρας της φέρεται άσχημα, μια γυναίκα της φέρεται όμορφα και η αστυνομία την κάνει του χεριού της και την εκμεταλλεύεται. Άσχημα.

Το 2015, όταν η συγγραφέας ήταν ένα έφηβο κορίτσι, ήρθε στη δημοσιότητα μια είδηση για το πως μέλη του αστυνομικού τμήματος του Όκλαντ, και των γύρω περιοχών, εκμεταλλεύονταν σεξουαλικά μια νεαρή μαύρη κοπέλα. Το τοπικό τμήμα προσπάθησε να κουκουλώσει την υπόθεση. Σίγουρα δεν ήταν η μόνη περίπτωση και σίγουρα κανείς δεν ξέρεi πόσες άλλες τέτοιες περιπτώσεις υπάρχουν. Όμως η Μότλι, έχοντας μεγαλώσει σε ένα περιβάλλον όπως αυτό στο οποίο μεγάλωσε εκείνη η κοπέλα, αισθάνθηκε την ανάγκη να πει την ιστορία της, την ιστορία τους. Όλες οι μαύρες κοπέλες μεγαλώνουν μαθαίνοντας πως πρέπει να φροντίζουν τον αδερφό τους και τον πατέρα τους, πως εκείνοι έρχονται πάντα πρώτοι. Σας θυμίζει κάτι αυτό;

Ίσως στις νεότερες γενιές να μη θυμίζει κάτι, όμως οι μεγαλύτεροι από εμάς, ειδικά όσοι έχουμε μεγαλώσει στην επαρχία, θυμόμαστε πως η καλύτερη μερίδα φαγητού, η πιο χορταστική πήγαινε πάντα στον κύρη του σπιτιού. Οι άντρες πάντα είχαν και, σε πολλές περιπτώσεις δυστυχώς ακόμα έχουν, προτεραιότητα σε μια οικογένεια. Εκεί βασίστηκε κατά βάση και η συγγραφέας για να δημιουργήσει μια ηρωίδα που προτίμησε να καταστρέψει τον εαυτό της, για να δώσει προτεραιότητα στον αδερφό της, που ήταν και μεγαλύτερος από την ίδια, για να κάνει αυτό που θέλει, κι ας βλέπει ότι δεν έχει μέλλον. Προτίμησε να υποβάλει τον εαυτό της σε βασανιστήρια για να μπορέσει να σώσει τον αδερφό της από τα λάθη που ο ίδιος επέλεξε να κάνει.

Σκληρό, ωμό και βαθιά συγκινητικό, το πρώτο μυθιστόρημα της ποιήτριας Μότλι έρχεται να καθιερωθεί ανάμεσα στα σύγχρονα κλασικά. Να μας θυμίσει ότι δεν παίρνουμε πάντα τον εύκολο δρόμο καταστρέφοντας τον εαυτό μας, ούτε το κάνουμε πάντα για εμάς. Συνήθως είναι για κάποιον άλλον. Κάποιον που αγαπάμε.

Κάπου εδώ να πω πως αυτό είναι το τέταρτο βιβλίο που διαβάζω από τα δέκα βιβλία της μακράς λίστας για το Βραβείο Booker του 2022. Δε λέω ότι θα καταφέρω να τα διαβάσω όλα, έχουμε κι άλλες χρονιές με φοβερά βιβλία που περιμένουν να διαβαστούν. Όμως, όσα πέσουν στα χέρια μου, με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, θα διαβαστούν. Ενδεικτικά αναφέρω τα άλλα τρία που έχω ήδη διαβάσει:

«Η αποικία» από την Audrey Magee, «Μικρά πράγματα σαν κι αυτά» από την Claire Keegan και το βιβλίο που κέρδισε το βραβείο «Τα επτά φεγγάρια του Μάαλι Αλμείντα».

Κι αν έχετε φτάσει μέχρι εδώ και σας ενδιαφέρει αυτή η πληροφορία, το βιβλίο που πήρε το βραβείο το 2023, «Το τραγούδι του προφήτη» του Ιρλανδού συγγραφέα Paul Lynch, θα κυκλοφορήσει μέσα στο πρώτο τρίμηνο του 2024 από τις Εκδόσεις Gutenberg, σε μετάφραση Άγγελου Αγγελίδη και Μαρίας Αγγελίδου, στην αγαπημένη σειρά Aldina.